

‘Ik ken niemand die naar Parijs is geweest voor de mars’, zei de 17-jarige Farid in deze krant. De correspondent deed verslag vanuit La Grande Borne, een arme wijk in de Parijse voorstad Grigny. Hier groeide ook Amedy Coulibaly op, die vier gijzelaars vermoordde in een kosjere Parijse supermarkt. Waar de wereld massaal rouwde en verworven vrijheden verdedigde, bleek in Grigny, waar de kiem lag van radicalisering van een van de daders, de stemming heel anders.

Mij viel op dat na de aanslagen in Parijs verscheidene collega’s stelden dat onze veiligheid en vrijheid voorgoed niet meer vrijblijvend waren. Ik verkoos bedachtzaamheid boven twittersnelheid. Ik sprak slechts mijn afschuw uit over deze gruwelijke misdaad waar alleen de terroristen zelf verantwoordelijkheid voor dragen. Alleen worstelen we met de vraag welk antwoord te formuleren op wat in Parijs is gebeurd. De VVD haalt het oorlogsrecht van stal en wil dat elke agent een mitrailleur krijgt. CDA-leider Buma wil het verheerlijken van geweld straffen. Een gedachtenpolitie als antwoord op een aanval op vrije meningsuiting. Een kromme gedachte. En de PVV-leider doet wat hij zo vaak doet: angst aanwakkeren en met de beschuldigende vinger naar de ander wijzen. In dit geval: het kabinet heeft bloed aan zijn handen als er in Nederland iets gebeurt.

Ik heb niet de illusie dat de politiek dé oplossing zal vinden om terrorisme uit te bannen. Of integratie met een druk op de knop een succes kan laten zijn. Mijn ervaring is dat ieder debat over integratie in het parlement, de integratie meestal weinig goed doet. Zo ook afgelopen week. Integratie is voor mij toch vooral: je gaat naar school, je hebt een baan, je betaalt belasting en je houdt je aan de wet.

De afgelopen dagen is vaak verwezen naar de waarden van de Franse Revolutie. Vrijheid, gelijkheid, broederschap, de drie kernwaarden van ons moderne democratische Europa. Broederschap zagen we volop. In Parijs, waar tallozen door de

Pak de ongelijkheid aan, daar komt die radicalisering van

Laat na Parijs zien hoe aantrekkelijk onze waarden zijn. Bied kansloze jongeren perspectief, schrijft *Alexander Pechtold*.

Alexander Pechtold is fractievoorzitter voor D66 in de Tweede Kamer.

straten trokken. In eigen land, waar burgemeesters rake woorden spraken op manifestaties van Groningen tot Rotterdam.

Vrijheid is wat we verdedigen. En vrijheid is wat terroristen aanvallen. Het is de verantwoordelijkheid van politici om pal te staan voor die vrijheden. Het is een smet op onze samenleving dat een collega-parlementariër beveiligd moet worden vanwege zijn mening. Het is bekend dat mijn opvattingen tegenover die van Wilders staan, maar zolang hij binnen de wet blijft, kan hij op mijn steun rekenen om te kunnen blijven zeggen wat hij wil. Pal staan voor vrijheden betekent ook alert zijn als godslastering wordt opgepoetst door toenmalig CDA-minister Donner, nota bene kort na de moord op Theo van Gogh. Als een cartoonist als Gregorius Nekschot van zijn bed wordt gelicht vanwege een tekening. Als een vreedzaam demonstrant wordt afgevoerd om een bord met de tekst ‘Weg met de monarchie’.

Maar het meeste zorgen maak ik me om de gelijkheid. Als minister voor het gro-

testedenbeleid bezocht ik in 2005 Seine-Saint-Denis, een voorstad van Parijs vergelijkbaar met La Grande Borne. De moed zonk me in de schoenen. Hoge werkloosheid, slechte huizen, mensen met veelal allochtone achtergrond die leven onder het bestaansminimum. Het meest werd ik getroffen door de kinderen. Jonge mensen die volop kansen zouden moeten krijgen, maar door de toevallige plek waar ze geboren zijn nagenoeg kansloos opgroeien.

In ongelijkheid ligt de voedingsbodem voor radicalisering. Op ongelijkheid moeten we een antwoord vinden. Niet door te polariseren. Wie een hoofddoekjesverbod op scholen afkondigt, zoals in Frankrijk, drijft moslima’s verder in hun isolement. Wie na een terreuraanslag door geradicaliseerde moslimindividueen van alle moslims vraagt zich daar tegen uit te spreken, maakt een hele geloofsgemeenschap verdacht als heimelijke sympathisanten.

Hoe vergroten we de kansen van kinderen die opgroeien in kansloze wijken waar de verleiding van het criminele of zelfs ter-

roristische pad letterlijk om de hoek ligt? Ik zet vooral in op preventie en bepleit drie richtingen. *Ten eerste*. Kinderen die thuis in een desolote omgeving opgroeien, kun je op school alsnog kansen geven. Onderwijs is het krachtigste wapen om jonge mensen voor te bereiden op een volwaardige plek in de samenleving. Door onderwijs kun je achterstanden wegwerken en kansen op de arbeidsmarkt, zeker ook voor jongeren met een allochtone achtergrond, vergroten. *Ten tweede*. Betrek mensen van kinds af bij de samenleving. De strijd van terroristen is niet alleen een strijd voor een religie of ideologie is, maar vooral een strijd tegen onze democratieën, tegen onze beschaving. Zorg dus dat mensen meer betrokken raken bij de strijd voor de democratie. Geef ze meer invloed, meer zeggenschap. Dat vergroot hun betrokkenheid bij de samenleving. *Ten derde*. Zorg dat mensen meer met elkaar leven in plaats van naast elkaar. Vergroot de onderlinge verbondenheid. Veiligheid is de verantwoordelijkheid van ons allemaal. Natuurlijk moeten we investeren in goed uitgeruste veiligheidsdiensten en voldoende capaciteit bij politie en Openbaar Ministerie. Maar terrorisme en radicalisering bestrijd je niet met wetten alleen, maar ook met mensen. Iedereen heeft een rol in de bescherming van onze vrijheden, in het uitdragen van onze waarden, in het betrekken van zoveel mogelijk mensen bij de samenleving. Familie, vrienden, de wijk-agent, mensen op school en op het werk.

„Ik ken niemand die naar Parijs is geweest voor de mars.” Van mij hoeven Farid en al die andere jongeren uit de Franse voorsteden dat ook niet. Nog niet. Laat Parijs de eerste stap zetten. Op ons allen, de politiek voorop, rust de verantwoordelijkheid de ongelijkheid in de samenleving tegen te gaan. Bied perspectief. Geef kansen. Laat zien hoe aantrekkelijk onze waarden en welvaart zijn, zodat jongeren zich verbonden voelen met ons en elkaar. En extremisten geïsoleerd raken. Zo kunnen we de voedingsbodem voor radicalisering en terrorisme wegnemen.